

SPIS TREŚCI

Przedmowa	5
1. Zastosowanie psychologii w teorii i praktyce prawa	7
1.1. Związki psychologii z prawem	7
1.2. Zarys historii psychologii sądowej do 1945 r.	13
1.3. Współczesna psychologia sądowa w Europie i na świecie	28
1.4. Psychologia sądowa w Polsce — tradycje i stan obecny	40
1.5. Psychologia sądowa — dylematy definicyjne	50
2. Rola i zadania biegłego sądowego	62
2.1. Podstawowe problemy prawdy sądowej	62
2.2. Wiadomości specjalne jako kryterium powołania biegłego	66
2.3. Status prawny biegłego sądowego	71
2.4. Psycholog jako biegły	75
2.5. Teoretyczne i metodologiczne podstawy ekspertyzy sądowej	82
2.6. Problemy etyczne w pracy biegłego	87
3. Wybrane kategorie opiniodawcze w procesie karnym	90
3.1. Uwagi wstępne	90
3.2. Niepoczytalność i poczytalność ograniczona	92
3.3. Stan silnego wzburzenia sprawcy zabójstwa	101
3.4. Przestępstwo grupowe	107
3.5. Charakterystyka osobowości i procesów motywacyjnych sprawcy przestępstwa	112
3.6. Rola ofiary w popełnieniu przestępstwa	118
4. Opinia sądowo-psychologiczna w sprawach karnych nieletnich	124
4.1. Prawne ujęcie odpowiedzialności karnej nieletnich	124
4.2. Wybrane kategorie opiniodawcze	129
4.2.1. Charakterystyka osobowości nieletniego	129
4.2.2. Niedostosowanie społeczne i asocjalność	137
4.2.3. Wskazanie środków zapobiegających demoralizacji	139
4.3. Nieletni jako sprawca i jako ofiara przestępstwa	143
5. Psychologia zeznań świadków	147
5.1. Status i rola świadka w procesie sądowym	147
5.2. Wiarygodność i wartość dowodowa zeznań	154
5.3. Psychologiczna problematyka zeznań świadków	170
5.4. Przyczyny i rodzaje błędów w zeznaniach	177
5.5. Kłamstwo w zeznaniach	183
5.6. Metody badań zeznań świadków	191

8. Psychologiczne zasady przesłuchania	205
6.1. Formalne zasady przesłuchania	205
6.2. Metody przesłuchania a efekty zeznań i wyjaśnień	209
6.3. Psychologiczne podstawy taktyki przesłuchania	214
6.3.1. Przesłuchanie świadka dorosłego	215
6.3.2. Przesłuchanie nieletniego	219
6.3.3. Przesłuchanie świadka w wieku starszym	222
6.4. Przesłuchanie podejrzanego i oskarżonego	224
6.5. Błotyka prowadzenia przesłuchania	234
9. Opiniowanie sądowo-psychologiczne w sprawach cywilnych	237
7.1. Przyczyny i podstawy zasięgnięcia opinii biegłych w sprawach cywilnych	237
7.2. Wybrane kategorie opiniodawcze w sprawach rozwodowych	241
7.2.1. Rozkład pożycia małżeńskiego	244
7.2.2. Dobro dziecka	256
7.2.3. Zasady współżycia społecznego i wina rozkładu pożycia	259
7.2.4. Mediacja psychologiczna w sprawach rozwodowych	260
7.3. Kategorie opiniodawcze w sprawach opiekuńczych	265
7.3.1. Sposób sprawowania władzy rodzicielskiej	266
7.3.2. Przysposobienie małoletniego	270
7.3.3. Poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne w sprawach opiekuńczych i wychowawczych	274
7.4. Opiniowanie w sprawach z tytułu ubezpieczenia społecznego	276
Bibliografia	279